

УДК 911.3

Сировець С.Ю.

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ
ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА В СТОЛИЧНОМУ СУСПІЛЬНО-
ГЕОГРАФІЧНОМУ РАЙОНІ**

Стаття присвячена аналізу організаційно-управлінським аспектам формування готельного господарства в Столичному суспільно-географічному районі. Проаналізовані європейські стандарти класифікації готелів. Розглянута законодавча база рекреаційно-туристичної діяльності до вимог та стандартів Європи.

Ключові слова: рекреаційно-туристична діяльність, територіальна організація рекреаційно-туристичної діяльності, готельне господарство, Столичний суспільно-географічний район.

В статье анализируются организационно-управленческие аспекты формирования гостиничного хозяйства Столичном общественно-географическом районе. Проанализированы европейские стандарты классификации гостиниц. Рассмотрена законодательная база рекреационно-туристической деятельности требованиям и стандартам Европы.

Ключевые слова: рекреационно-туристическая деятельность, территориальная организация рекреационно-туристической деятельности, гостиничное хозяйство, Столичный общественно-географический район.

The organizational and managerial aspects of hospitality in the capital, social and geographical area in the article were analyzed. European standards of classification of hotels were analyzed. The legislative base of recreational and tourist activities to the requirements and standards of Europe were considered

Key words: recreation and tourist activity, the territorial organization of the recreation and tourist activity, hospitality economy, Capital human and geographic region.

Актуальність дослідження. Динамічний розвиток рекреаційно-туристичної діяльності зумовлює формування попиту на послуги гостинності, які надаються спеціалізованими закладами розміщення, які формують ринок послуг гостинності як складову ринку туристичних послуг.

Аналіз джерел та публікацій. Готельне господарство досліджується багатьма вченими, економічні аспекти розглянуті в працях В.Герасименка, Т.Ткаченко, Ф.Котлера, Дж.Уокера, організаційні аспекти – у роботах С.Байліка, І.Гресєвої, І.Мініч, Т.Сокол В.Федорченка, Н.Фоменк, географічні аспекти – у роботах О.Любіцевої, В.Кіптенко, О.Малиновської.

Виклад основного матеріалу. Важливим напрямком в рекреаційно-туристичній діяльності з удосконалення системи гостинності є проект Закону про внесення змін до Закону України «Про туризм» (2010 р.) щодо обов'язковості встановлення категорій об'єктам туристичної інфраструктури. Згідно даного проекту Закону пропонується закріпити введення обов'язкової категоризації готелів в Україні, яка забороняє надання послуг з розміщення без наявності свідоцтва про встановлення відповідної категорії. Інтерес до готелів в 1998 р. пояснюється зборами ЄБРР у м. Києві для отримання централізованого кредиту, але в подальшому даний проект не реалізований. Важливими факторами розвитку діяльності готелів були: неможливість задовольнити попит, збільшення попиту на апартаменти світового рівня, насичення сегменту ринку з мінімальним строком окупності, збільшення капіталу інвестиційних компаній, спільні кордони з ЄС, поліпшення бізнес-клімату, зростання туристичної привабливості.

За 11 років дії Правил обов'язкової сертифікації послуг з тимчасового розміщення діють і пройшли сертифікацію всього 1648 готелів та аналогічних місць розміщення. Прикладом може бути положення Європейської готельно-ресторанної конфедерації, яка затвердила єдині стандарти класифікації готелів HOTREC. «Європейський стандарт Hotelstars Union» був прийнятий 14 грудня 2009 р. в Празі членами асоціації HOTREC – Швецією, Німеччиною, Австрією, Швейцарією, Угорщиною, Нідерландами та Чехією. Ця система дає більш об'єктивну оцінку послуг, які надаються готелем, а не тільки вимог до технічного переоснащення. Варто прийняти за основу європейський стандарт асоціації Hotelstars Union, що дає більш об'єктивну оцінку послуг, які надаються готелем. В Росії 2010 р. введений новий Порядок класифікації об'єктів туристичної індустрії, включаючи готелі та інші засоби розміщення, гірськолижні траси, пляжі. Великобританія, яка мала

декілька видів класифікації готелів, запровадила 2010 р. Національний стандарт якості і у обов'язковому порядку в 2009 р. всі до єдиного засоби розміщення повинні підтвердити отриману раніше відповідну категорію. Польща, Литва, Латвія та інші країни перед вступом до ЄС призвели свої нормативні документи у галузі готельного господарства до єдиних європейських стандартів. 1.02.2011 р. Верховна Рада України прийняла у першому читанні проект Закону України «Про внесення змін до Закону України» Про туризм «щодо обов'язковості встановлення категорій об'єктами туристичної інфраструктури. №7293». Приведення законодавчої бази рекреаційно-туристичної діяльності до вимог та стандартів Європи позитивно вплине на її розвиток.

Для розвитку готельного господарства Столичного суспільно-географічного району (СГР), підвищення попиту на ринку споживання готельних послуг, створення і входження на ринок малих готельних підприємств доцільним є розробка положень, що визначають правові, економічні та організаційні засади створення і подальшого розвитку конкурентних відносин на ринку туристичних послуг. Загальний економічний ефект від прийнятого Закону складатиметься з розвитку туристичної, соціальної та транспортної інфраструктури, суттєвої модернізації готелів, росту обсягу та підвищення якості послуг, що надаються в Україні, а також забезпечення належної підготовки до успішного проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу.

Готельне господарство, перебудовуючись на ринкових засадах, зазнало значних структурних змін, які торкнулися всіх сторін функціонування галузі і, перш за все, організаційно-управлінської структури (табл. 1). У 1990 р. було ліквідовано Міністерство житлово-комунального господарства, якому підпорядковувалися готелі, що були передані в управління місцевим органам влади. Процеси приватизації в готельному господарстві призвели до докорінної зміни форм власності.

Зараз більшість підприємств є колективною (акціонованою) власністю, біля 5% припадає на приватні готелі, а решта – комунальна та державна власність. Разом із зміною форм власності відбулась перебудова діяльності, що позначилось скороченням основних виробничих показників.

Потреби міжнародного туризму та зростання вимог внутрішнього ринку стимулювали подальшу реструктуризацію галузі, яка відбувається на основі техніко-технологічної перебудови процесу обслуговування туристів (новітні технічні засоби, які підвищили фондоозброєність праці в галузі, комп'ютеризація та використання розподільчих мереж, які розширили ринкові можливості підприємств тощо), що має за мету підвищення якості обслуговування відповідно до європейських стандартів.

Таблиця 1. Динаміка показників діяльності закладів розміщення в Столичному СГР

Адміністративні одиниці	1995	2000	2005	2009
<i>Кількість готелів та інших місць для тимчасового проживання</i>				
Житомирська область	38	37	31	45
Київська область	56	46	39	47
Чернігівська область	54	52	51	64
м. Київ	87	95	109	141
Столичний СГР	235	230	230	297
Україна	1396	1308	1232	1684
<i>Кількість номерів</i>				
Житомирська область	1359	1155	950	1546
Київська область	1569	1369	1331	1773
Чернігівська область	1180	822	927	1470
м. Київ	8908	7637	8246	10064
Столичний СГР	13016	10983	11454	14853
Україна	62360	51012	51686	76019
<i>Житлова площа всіх номерів, тис. м²</i>				
Житомирська область	18,4	23,3	22,4	36,7
Київська область	23,3	22	21	35
Чернігівська область	20,6	13	16	30,7
м. Київ	157,6	157,3	192,5	246,4
Столичний СГР	219,9	215,6	251,9	348,8
Україна	1032,5	949,1	1072,4	1624,6
<i>Одноразова місткість, місць</i>				
Житомирська область	2772	2312	1752	4801
Київська область	3395	2693	2447	4067
Чернігівська область	2741	1887	2095	4183
м. Київ	18765	14478	14757	18980
Столичний СГР	27673	21370	21051	32031
Україна	130869	102906	106048	172843
<i>Обслуговано приїжджених, тис. осіб</i>				
Житомирська область	79,146	59,8	75	56,2
Київська область	98,352	97,5	121,7	124,4
Чернігівська область	57,02	56,2	91,4	68,5
м. Київ	680,5	810,2	974,1	958,2
Столичний СГР	915,1	1023,7	1262,2	1207,3
Україна	3350,5	3287,4	3938,2	4680,1

В першу чергу структурні зрушення торкнулися матеріально-технічної бази галузі, її оновлення шляхом реконструкції діючих та будівництва нових об'єктів. Незважаючи на нестабільну ситуацію з інвестуванням та освоєнням капіталовкладень з розбудови готельної та санаторно-курортної бази, помітна позитивна тенденція до зростання обсягів виконаних робіт.

Висновки. Скорочення кількості готельних підприємств (за період 1995-2001 рр.) та місткості відбувається паралельно з підвищенням комфортності – старі і нерентабельні готелі закриваються, низькокомфортабельні номери багатомісного розміщення реконструюються і переобладнуються відповідно до діючих стандартів якості та сертифікації

готелів України. Впроваджена державна Система сертифікації України УкрСЕПРО. Для подальшого розвитку готельного бізнесу варто обрати Європейську модель. Суттєвими її ознаками є значна частка малого і середнього бізнесу в загальній структурі пропозиції при одночасній транснаціоналізації всієї системи, тісна співпраця національних систем в рамках міжнаціональних, регіональних та міжнародних об'єднань з метою уніфікації технологій та стандартизації обслуговування, його високий рівень, забезпечений різнорівневою системою підготовки кадрів. Значна диференціація готельного продукту як за пропозицією засобів розміщення, так і за умовами обслуговування та набором додаткових послуг забезпечує різноманітний попит, диференційований за платоспроможністю.

1. *Туризм в Україні. Статистичний збірник.* – К.: Державний комітет статистики України, ДП. «Інформаційно-аналітичне агентство», 2008. – 218с.
2. *Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Польща про співробітництво під час організації фінального турніру Чемпіонату Європи з футболу УЄФА ЄВРО 2012 [Електронний ресурс].* – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=616_124].